

Amendement: Behoud wat nodig is voor een aantrekkelijke stad

De gemeenteraad van Dordrecht, in vergadering bijeen op 15 juli 2025, behandelend het agendapunt Perspectiefnota 2026;

besluit:

1. Het project Stadspark (onderdeel van de Agenda Dordt 2030) te stoppen en het resterende bedrag van de reserve (afgerond € 45 miljoen) te storten in de Reserve op weg naar ombuigingen.
2. Investering gemeentelijk groendepot te laten vervallen

	2026	2027	2028	2029
	bedragen x € 1.000			
Mutatie	0	30	30	30

3. In de geraamde financiële mutaties van de Perspectiefnota de volgende wijzigingen aan te brengen:

a. Dekking uit ombuigingen:

	2026	2027	2028	2029
	bedragen x € 1.000			
Volgens bijlage A	-1.025	-2.450	-3.125	-4.200
Volgens bijlage B	814	2.109	2.994	3.574
Mutatie	-211	-341	-131	-626

b. Verhoging OZB tarieven:

	2026	2027	2028	2029
	bedragen x € 1.000			
Mutatie	0	-490	-980	-1.470

c. Storting in Reserve sociaal fonds:

	2026	2027	2028	2029
	bedragen x € 1.000			
Mutatie	0	330	670	1.000

d. Inzet van de Reserve op weg naar ombuigingen:

	2026	2027	2028	2029
	bedragen x € 1.000			
Mutatie	211	471	411	1.066

Ondertekening:

TOTAAL OVERZICHT MUTATIES

Positieve bedragen = voordeel; negatief bedrag is nadeel voor de Perspectiefnota

	2026	2027	2028	2029
	bedragen x € 1.000			
Punt 2	0	30	30	30
Punt 3a	-211	-341	-131	-626
Punt 3b	0	-490	-980	-1.470
Punt 3c	0	330	670	1.000
Punt 3d	211	471	411	1.066
Totaal	0	0	0	0

TOELICHTING ALGEMEEN

Vanwege het zgn. ravijnjaar zou de gemeente vanaf 2026 jaarlijks een veel lagere bijdrage krijgen van het rijk. Bij de Voorjaarsnota heeft het rijk dit deels bijgesteld, maar ook dan is er volgens de Perspectiefnota een bezuiniging nodig van € 4.425.000 (2026) oplopend tot € 15.195.000 (2029).

De bezuinigingen behelzen niet alleen een aantal doelmatigheidsaspecten, maar ook ingrijpende maatregelen. Daarmee wordt de eigen doelstelling van het college, het zijn van een aantrekkelijke stad voor de huidige en toekomstige inwoners, deels te niet gedaan. Voorbeelden hiervan:

- het vervallen van de indexatie van de gemeentelijke subsidies in 2026;
- het verhogen van de afvalstoffenheffing t.b.v. handhaving;
- het verlagen van het budget voor evenementen;
- het verlagen van het budget voor participatieplekken;
- het verlagen van het budget voor bibliotheken;
- het bezuinigen op cultuur;
- het boven de inflatiecorrectie verhogen van het tarief voor de OZB vanaf 2027.

Voor de huidige collegeperiode is een Politiek Akkoord gesloten, waarin vanaf 2023 een aantal belangrijke voorzieningen zijn vastgelegd, zoals bijv. het armoedebeleid, het minimabeleid, het bomenonderhoud, de leefbaarheid en veiligheid van wijken, de Dordtpas, gratis en met korting OV voor minima en 65-plussers en geen hondenbelasting. Allemaal zaken die structureel goed zijn voor de stad, maar waarvan het college slechts geld regelde t/m 2026. Gevolg is dat we binnen een jaar opnieuw zullen moeten bezuinigen.

In dit amendement regelen we dat zaken die nodig zijn voor een aantrekkelijke stad niet weg worden bezuinigd en dat er geld is om belangrijke dingen uit het huidige Politiek Akkoord ook na 2026 te kunnen voortzetten. Welke punten we uit het huidige Politiek Akkoord vanaf 2026 voortzetten laten we aan de nieuwe raad. Daarom nu geen concrete invulling, maar wel de financiële ruimte ervoor geregeld. Dit doen we niet door weer op allerlei uitgaven van de gemeente te bezuinigen of inkomsten te verhogen, maar door één grote stap te zetten, namelijk het stoppen met het project Stadspark.

Het Stadspark is één van de projecten uit de Agenda Dordt 2030. Hiervoor is in 2021 uit de Eneco-gelden € 55 miljoen vrijgemaakt, waarvan nu nog € 45 miljoen over is. Het betreft een door Mecanoo bedacht plan (in de verkiezingsprogramma's 2018 noemde geen enkele partij dit idee) met als doel een centrale aantrekkelijke verblijfplaats te maken die voor iedere Dordtenaar bereikbaar en toegankelijk is.

Overigens wordt het Stadspark in de verkiezingsprogramma's van 2022 alleen door de VVD, het CDA en de PvdD genoemd. De eerste twee spreken over een plek om te sporten (fietsen, wandelen, skaten, etc.) en de recreëren (bijv. picknicken). De PvdD noemt het Stadspark voor een ecologische verbinding onder de N3 en over het spoor.

Het is dus vooral een project bedacht door externen zonder dat erom is gevraagd dan wel dat het specifiek aandacht krijgt binnen de politiek partijen in Dordrecht. Ook als je er met inwoners over praat weet vrijwel niemand wat ermee wordt bedoeld. Als ze horen wat het gaat kosten vinden ze dat verspilling van geld.

Het Stadspark levert alleen een maatschappelijk rendement op: een toename van het woongenot. Dit uit zich dan volgens de businesscase in een hogere WOZ waarde voor de woningen in Dordrecht. Maar zowel in 2021 voorafgaand aan de vaststelling van het plan als recent is op vragen van de SP aangegeven dat dit niet leidt tot een hogere OZB opbrengst. Immers het tarief wordt bepaald door de gewenste opbrengst (meestal die van het vorige jaar + inflatiecorrectie) te delen door de totale WOZ waarde. Als laatst genoemde extra stijgt door een hoger woongenot zal het tarief dalen.

In de recent ontvangen Tussenevaluatie van de Agenda Dordt 2030 staat: 'Omdat het programma met financiële uitdagingen komt, lijken deze maatregelen nu al niet meer haalbaar'.

Je kunt ook de vraag stellen waarom we een park gaan aanleggen, terwijl het structurele geld voor onderhoud van bomen slechts t/m 2026 in de begroting van geld is voorzien.

Daarom wordt voorgesteld dit project te schrappen en de resterende € 45 miljoen in te zetten voor een echt aantrekkelijk stad, waarbij er bijv. geld is om bestaand groen te onderhouden. Verder is het best denkbaar dat er een beperkt aantal onderdelen van het Stadspark, bijv. de ecologische verbinding, in een nieuw Politiek Akkoord worden meegenomen en worden gedekt uit de middelen die we nu vrijmaken.

TOELICHTING BESLISPUNT 1

Verwezen wordt naar de algemene toelichting om te stoppen met het Project Stadspark en het restant van de hiervoor gereserveerde middelen (€ 45 miljoen) te storten in de Reserve op weg naar ombuigingen.

TOELICHTING BESLISPUNT 2

Vanwege het Stadspark is er in de Perspectiefnota rekening gehouden met het verplaatsen van het Groendepot. Op zich vreemd, want kosten voortvloeiende uit het project Stadspark horen betaald te worden uit het project. Nu het Stadspark in dit amendement wordt gestopt, kan de verplaatsing van het Groendepot vervallen.

TOELICHTING PUNT 3

Onderdeel 3a

Zie voor de specificatie van de bedragen bijlagen A en B.

Onderdeel 3b

Onder het huidige beleid wordt de OZB alleen voor de inflatie gecorrigeerd. Het college stelt vanaf 2027 een extra tariefsverhoging voor. Dat is in strijd met het al jarenlang gevoerde beleid om de opbrengst alleen voor de inflatie te corrigeren.

Onderdeel 3c

Door het niet overnemen van de voorstellen 4.2.21 en 4.2.22 vervalt de vorming van deze reserve.

Onderdeel 3d

Reserve op weg naar ombuigingen:

	2026	2027	2028	2029
	bedragen x € 1000			
Saldo aanvang jaar	8.400	53.189	52.718	48.757
Eenmalige toevoeging uit Reserve Stadspark (in 2025)	45.000	0	0	0
Beschikking volgens Perspectiefnota	0	0	-3.550	0
Beschikking volgens amendement	-211	-471	-411	-1.066
Afronding Stadspark	-pm	-pm	-pm	-pm
Realisatie 30% sociale woningbouw Maasterras	-pm	-pm	-pm	-pm
Resultaat jaarrekening	+pm	+pm	+pm	+pm
Saldo einde jaar	53.189	52.718	48.757	47.691

- Saldo van de reserve aanvang 2026: aangehouden € 8.450.000 op basis van de beantwoording van een technische vraag waarin staat dat er na beschikking € 3.550.000 nog € 4.850.000 resteert.
- Conform beslispunt 1 wordt afgerond € 45 miljoen (restant Reserve Stadspark) aan de Reserve op weg naar ombuigingen toegevoegd.
- Beschikking over de reserve conform de Perspectiefnota: 2028 € 3.550.000.
- Extra beschikking voor het sluitend maken van dit amendement.
Met deze geringe beschikking kunnen belangrijke bezuinigingen t/m 2029 achterwege blijven en is er nog geld beschikbaar om voorzieningen, die in het Politiek Akkoord slechts t/m 2026 zijn gedekt, door de nieuwe raad na 2026 voor te zetten dan wel geld in te zetten voor nieuwe voorzieningen.
- Zoals onder toelichting algemeen opgemerkt, is het mogelijk nodig dat enkele onderdelen van het Stadspark toch moeten worden uitgevoerd. Het (nieuwe) college zal daarvoor met een voorstel moeten komen en dekking kan binnen de nu gevormde reserve plaatsvinden.
- Op 2 juli stelde de gemeenteraad het bestemmingsplan Maasterras vast. Hierbij werden 2 moties ingediend om het aantal sociale huurwoningen (volgens het plan ten minste 22%) te verhogen naar 30%. Voor de verhoging van 22% naar 25% (over deze motie staakten de stemmen en moet opnieuw worden gestemd) is uitgegaan van een (hogere/extra) financiële bijdrage van de provincie. De stap naar 30% wordt verkregen door de ontbrekende 5% in andere plannen te realiseren. Het is maar de vraag of er een hogere/extra bijdrage van de provincie komt en of het realiseren in andere bouwplannen te realiseren is zonder extra gemeentelijk geld. Als er gemeentelijk geld nodig is, kan dit uit de reserve worden gedekt, maar in lijn met beide moties wordt dit nu als pm opgenomen.
- De jaarrekeningen sluiten vanaf 2016 na budgetoverheveling en mutaties reserves met een overschot van gemiddeld ruim € 9.5 miljoen ¹ (2016 € 27,0; 2017 € 6.2; 2018 € 16.3; 2019 € 16.8; 2020 € 4.9; 2021 € 7.9; 2022 € 1.1; 2023 € 2.3 en 2024 € 2.6). Door dit soort overschotten is de geraamde jaarlijkse beschikking over de Reserve op weg naar ombuigingen vermoedelijk niet nodig of valt deze lager uit. In dit amendement houden we daar voorzichtigheidshalve geen rekening mee.

¹ Bron 2016-2023: antwoord op schriftelijke vragen SP; bron 2024: de jaarrekening.

BIJLAGE A

Voorstellen uit de Perspectiefnota die in het amendement niet zijn overgenomen

		2026	2027	2028	2029
		bedragen x € 1000			
0.2.7	Gemeentelijke subsidies niet indexeren in 2026	-900	-900	-900	-900
1.2.1	Dienstverlening	0	-50	-50	-50
2.2.3	Kosten handhaving in afvalstoffenheffing	-125	-125	-125	-125
2.2.6	Verkleinen budget evenementensubsidies en meerkosten doorberekenen	0	-50	-100	-150
2.2.10	Stoppen controle opkoopbescherming	0	-40	-40	-40
4.2.1	Meer participatieplekken	0	-200	-200	-200
4.2.21	Algemene voorziening huishoudelijke ondersteuning	0	-350	-725	-1.250
4.2.22	Algemene voorziening scootmobielen en deelscootmobielen	0	-500	-750	-1.250
5.2.5	Bibliotheek: sluiting van 1 of meerdere locaties	0	-140	-140	-140
7.2.3	Beheer en onderhoud woonwagenlocaties	0	-95	-95	-95
Totaal bijlage A		-1.025	-2.450	-3.125	-4.200

Toelichting:

- 2.2.3: Het is niet uit te leggen dat bewoners die correct hun afval aanbieden moeten betalen voor degenen die dat niet doen. Handhaving moet er juist voor zorgen dat afval niet onjuist wordt aangeboden.
- 2.2.10: Een regeling handhaven, maar de controle afschaffen is in feite het einde van deze regeling.
- 4.2.1: Dit betreft een bezuiniging op een zeer kwetsbare groep die een betekenisvolle bijdrage leveren aan de samenleving. We vinden het niet verantwoord hiermee te stoppen.
- 4.2.21 en 4.2.22 Betreft regelingen waar de gemeente voornemens is om een eigen bijdrage te gaan vragen. Ter compensatie voor mensen die het niet kunnen betalen wordt voor compensatie een deel van de geraamde opbrengst gereserveerd.
Een omslachtige regeling die veel uitvoerings- en controlekosten met zich meebrengt en tot ongenoegen leidt bij mensen die veelal problemen genoeg hebben. Ook is niet in te schatten wat het effect wordt als er landelijk voor de WMO een inkomensafhankelijke bijdrage wordt ingevoerd. Daarom schrappen we beide voorstellen en de daarmee verband houdende reservering (zie onderdeel 3c).
- 7.2.3: Zoals bij heel veel zaken die geprivatiseerd worden, blijkt de beoogde besparing niet gehaald te worden. Wij vrezen dat privatisering leidt tot hogere beheerskosten voor de bewoners en minder onderhoud.
- Overige nummers: passen niet in een beleid voor een aantrekkelijke stad voor de huidige en toekomstige inwoners. Deze voorzieningen willen we daarom ongewijzigd in stand houden.

BIJLAGE B

Voorstellen uit de Perspectiefnota die in het amendement afwijkend zijn overgenomen

		2026	2027	2028	2029
		bedragen x € 1000			
0.2.1	Organisatie bedrag volgens PPN	500 100	1.330 250	2.170 750	3.000 1.000
1.2.4	Terugbrengen regionaal economische taken Drechtsteden bedrag volgens PPN	200 200	1.000 400	2.000 400	-2.000 400
2.2.5	Binnenstadbedrijf versoberen/terugbrengen gemeentelijke bijdrage bedrag volgens PPN	164 0	164 0	164 75	164 75
2.2.9	Culturele sector bedrag volgens PPN)	0 0	150 400	150 830	150 830
4.2.14	(Top)sportevenementen (geen sportuitblinkers en - congres) bedrag volgens PPN	0 0	90 35	90 35	90 35
4.2.15	Minder inzetten op promotie sport bedrag volgens PPN	0 0	60 0	60 0	60 0
5.2.2	Ondernemersfonds: ondernemers aan het stuur bedrag volgens PPN	100 0	200 0	200 0	200 0
7.2.1	Beheer en gebruik vastgoed bedrag volgens PPN	150 0	250 50	300 50	300 50
	Totaal	1.114	3.244	5.134	5.964
	Bedrag volgens PPN	300	1.135	2.140	2.390
	Totaal bijlage B	814	2.109	2.994	3.574

Toelichting:

- 0.2.1: In de ambtelijke lijst was een oplopende reeks (200/500/1000/1500) opgenomen. Dit is maar deels overgenomen in de Perspectiefnota. In het amendement verhogen we de bedragen gefaseerd met € 2 miljoen ten opzichte van de Perspectiefnota (iets meer dan in de ambtelijke voorstellen). De invulling laten we aan het college/presidium maar we noemen wel enkele opties.
 - In 2024 werd aan het OCD ruim € 750.000 betaald voor hun werkzaamheden voor de gemeente Dordrecht. Door kritisch te zijn op de onderwerpen zou aanzienlijk bespaard kunnen worden op onderzoekskosten.
 - In de vorige raadsperiode deed de Rekenkamer onderzoek naar communicatie en stelde vast dat de gemeente jaarlijks € 1,5 tot € 4,0 miljoen uitgeeft aan communicatie. Het juiste bedrag kon niet worden vastgesteld. Ook nu blijkt uit de antwoorden op technische vragen dat er geen inzicht is te geven in de kosten voor communicatie. Als communicatie beperkt wordt tot de wettelijke taken moet hierop een aanzienlijke besparing mogelijk zijn bij college en raad (Dordt Kort). De huidige medewerkers kunnen ingezet worden voor taken die nu door ingehuurd personeel worden verricht.
 - Als we bijdragen van de bevolking vragen, moeten we ook kijken naar de eigen organisatie (griffie) in relatie tot de wettelijk taak die er is.
 - Waar we ruim 8% inhuur begroten wordt in de praktijk zelfs meer dan 20% van de loonsom betaald aan ingehuurd personeel.

- 2.2.5: Sinds de invoering van het Ondernemersfonds draagt de gemeente over haar eigen onroerend goed € 164.000 geïnde OZB af aan het fonds. Voorgesteld wordt om daarmee te stoppen (vrijstelling OZB gemeentelijke panden). Dat levert een hogere besparing op voor de gemeente dan de € 75.000 vanaf 2028 die in de Perspectiefnota staat.²
- 1.2.4: De gemeente draagt € 2 miljoen per jaar bij. Kijkend naar de verslaglegging van de Smart Delta en de nu pas ontvangen begroting 2025 blijkt dat het geld deels opgaat aan communicatie en lobby. We stellen voor dit vanaf 2026 af te bouwen en er vanaf 2028 mee te stoppen.
- 2.2.9: Voor een aantrekkelijk stad is cultuur een belangrijk onderdeel. We beperken de bezuiniging daarom tot dezelfde bedragen als hierna voor sport (4.2.14 en 4.2.15).
- 4.2.14: In de ambtelijke voorstellen was een bezuiniging opgenomen voor (top)sportevenementen. Wij kiezen ervoor om geld in te zetten voor onze eigen sportverenigingen.
- 4.2.15: In de ambtelijke voorstellen was een bezuiniging opgenomen voor sportpromotie. Wij nemen die over om andere bezuinigingen op sport en gemeentelijke subsidies achterwege te kunnen laten.
- 5.2.2 en 7.2.1: De in de ambtelijke voorstellen opgenomen bezuiniging is niet in de Perspectiefnota verwerkt. De reden voor het op zich goed onderbouwde voorstel ontbreekt. Daarom voeren wij de bezuiniging weer op.

² Hier staat voor de ondernemers tegenover dat de in de Perspectiefnota opgenomen extra tariefsverhoging voor de OZB met dit amendement vervalt.